

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/103/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212225011
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1212225011.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Karola Riháka a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobkyní: 1/ E. H., F.. XX.X.XXXX, T. D. XX, H., X/ E. E., F.. XX.X.XXXX, T. Q. XX, F., obe zastúpené advokátom Dr. Miroslavom Králikom, Grosslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská S., W. E. U.S. J. S., E. XX, T., o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobkyní 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 15C/194/2012-505 zo dňa 14. novembra 2014, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa z r u š u j e a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie. Návrh žalobkyní na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie sa z a m i e t a.

odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa 1/ proti žalovanej domáhala náhrady škody 271,28 eur s prísl. a žalobkyňa 2/ náhrady škody 246,18 eur s prísl. a nemajetkovej ujmy po 10.000,- eur. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2/ Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobkyne uzavreli 19.3.2010 s cestovnou kanceláriou P. Q. J..S..Z.. zmluvu o obstaraní zájazdu, na základe ktorej sa cestovná kancelária zaviazala zabezpečiť pre žalobkyne pobyt v Turecku v období od 12.9.2010 do 22.9.2010. Cena zájazdu bola dohodnutá na 1.431,- eur. Žalobkyne z tejto ceny uhradili 1. zálohu vo výške 763,- eur. Z oznámenia o ukončení likvidácie poisťovnej udalosti z poistenia insolventnosti cestovnej kancelárie P. Q. J..S..Z.. súd prvej inštancie zistil, že poisťovňa I. - Slovenská H., I..J.. vyplatila žalobkyni 1/ z povinného zmluvného poistenia zájazdu pre prípad úpadku CK z poisťovnej zmluvy Č.. XXXXXXXXXX sumu 245,54 eur. Zvyšok uhradeného preddavku z poistenia insolventnosti vyplatený nebol. Žalobkyne tvrdili, že škoda im vznikla z dôvodu, že poisťná suma pre prípad úpadku cestovnej kancelárie nepokryla nimi zaplatený preddavok na zájazd, a to z dôvodu, že zák. č. 281/2001 Z.z. v § 9 ods. 3 nesprávne transponoval čl. 7 Smernice Rady č. 90/314/EHS (ďalej len "Smernica"), podľa ktorého organizátor a/alebo maloobchodník ako zmluvná strana musí zabezpečiť dostatočný dôkaz záruky refundácie peňazí, ktoré boli zaplatené za a pre repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti; § 9 ods. 3 zákona č. 281/2001 Z.z. limituje výšku poisťného krytia minimálne 25 % - ami ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, resp. ak tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v predchádzajúcom roku. Žalovaná vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku dôvodiac uplynutím objektívnej 10 - ročnej premlčacej doby podľa § 22 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb. Mala za to, že jej nesprávny úradný postup bol ukončený najneskôr nadobudnutím platnosti zákona č. 281/2001 Z.z., t.j. 18.7.2001 a žalobkyne teda mohli uplatniť svoje nároky v zákonnej objektívnej 10 - ročnej premlčacej dobe, ktorá uplynula dňom 18.7.2011. Žalobu podali na súd prvej inštancie až dňa 28.9.2012, teda oneskorene - po márnom uplynutí premlčacej doby.

3/ Súd prvej inštancie v nadväznosti na uvedené ozrejmil, že podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie má nariadenie všeobecnú platnosť, je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné

vo všetkých členských štátoch. V prípade smernice zmluva uvádza, že táto je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má ňou dosiahnuť, pričom voľba foriem a metóda je ponechaná vnútroštátnym orgánom. Zatiaľ čo nariadenie je priamo aplikovateľné pre fyzické a právnické osoby bez použitia akejkoľvek recepčnej normy, uvedené neplatí v prípade smernice. Priama aplikácia smernice prichádza do úvahy len subsidiárne ako ultima ratio, ak eurokonformný výklad nie je možný. Podmienkami na uplatnenie jej priameho účinku sú uplynutie transpozíčnej lehoty, chýbajúca, neskorá, nesprávna alebo neúplná transpozícia a fakt, že predmetné ustanovenie smernice musí byť dostatočne jasné, určité, presné a nepodmienené, pričom právna aplikácia smernice nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe alebo založenie, sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. Súd prvej inštancie ďalej uzavrel, že Smernica Rady EÚ č. 90/314/EEC bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z.z. dňa 14.6.2001, čo vyplýva z predkladacej správy k predmetnému zákonu a z oznámenia notifikácie, ktoré bola uskutočnené v súlade s požiadavkami uznesenia vlády SR č. 983 zo 14.10.2003. Keďže zákon č. 281/2001 Z.z. nadobudol účinnosť dňa 18.7.2001, tvrdenie žalobkyň, že povinnosť vykonať transpozíciu Smernice Slovenskej republiky vznikla až 1.5.2004 a Smernica bola transponovaná až po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie zákonom č. 186/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 281/2001 Z.z., vyhodnotil ako nesprávne. Súd prvej inštancie ďalej objasnil, že Slovenská republika je v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ povinná zabezpečiť, aby poškodení jednotlivci mali možnosť účinne a efektívne uplatniť svoje právo na náhradu škody spôsobenej porušením práva spoločenstva. Túto možnosť im poskytoval zákon č. 58/1969 Zb. a v súčasnosti zákon č. 514/2003 Z.z. Ustálil, že k implementácii Smernice do nášho právneho poriadku došlo 14.6.2001 s platnosťou od 18.7.2001, v ktorom čase bol účinný zákon č. 58/1969 Zb. (zákon č. 514/2003 Z.z. nadobudol účinnosť až dňa 1.7.2004). Z uvedeného dôvodu uplatnený nárok žalobkyň posudzoval podľa zákona č. 58/1969 Zb., ktorý však neobsahuje ustanovenie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, ako ho upravuje § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. Podľa zákona č. 58/1969 Zb. sa môže účastník domáhať iba náhrady vzniknutej majetkovej škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu.

4/ Súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal opodstatnenosťou námietky premlčania. Konštatoval, že zákon č. 58/1969 Zb. nemá osobitné ustanovenie o objektívnej premlčacej dobe, v ktorej sa premlčuje právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu, a že na tento prípad je treba analogicky aplikovať premlčaciu dobu uvedenú v § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. vzťahujúcu sa na premlčanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Dospel k záveru, že v danej veci bolo potrebné posudzovať trvanie objektívnej premlčacej doby na náhradu škody, ktorá vznikla z nesprávneho úradného postupu podľa § 22 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý síce explicitne jej dĺžku nestanovuje, uvedenú medzeru je však možné vyplniť analógiou (odkazujúc na nález Ústavného súdu SR zo dňa 18.1.2012 sp. zn. I. ÚS 430/2011). Tiež poukázal na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 58/1969 Zb. vo vzťahu k § 22 až § 24, z ktorej vyplýva, že „tak subjektívna ako aj objektívna premlčacia doba je stanovená jednotne pre konanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ako aj konanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím“, a teda je v danom prípade desaťročná. V nadväznosti na uvedené potom uviedol, že k nesprávnemu úradnému postupom malo dôjsť 14.6.2001 s platnosťou od 18.7.2001 (zákon č. 281/2001 Z.z., ktorý transponoval Smernicu nadobudol platnosť 18.7.2001), pričom žaloba bola podaná 28.9.2012, t.j. po uplynutí 10 ročnej objektívnej premlčacej doby; ktorá začala plynúť odo dňa, keď k nesprávnemu úradnému postupom došlo. Keďže subjektívna premlčacia doba môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby a v danom prípade subjektívna premlčacia doba objektívnu presiahla, súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že uplatnený nárok je premlčaný a vzhľadom na to žalobu zamietol.

5/ O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a skonštatoval, že žalovanej ako úspešnej strane vzniklo právo na náhradu trov konania proti neúspešným žalobkyniam; keďže jej však v konaní žiadne trovy nevznikli, ich náhradu jej nepriznal.

6/ Proti tomuto rozsudku podali žalobkyne 1/, 2/ odvolanie a navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedli, že NR SR schválila s účinnosťou od 18.7.2001 zákon č. 281/2001 Z.z. Slovenská republika však nebola ku dňu 18.7.2001 členským štátom Európskeho spoločenstva, z čoho vyplýva, že nebola vôbec povinná transponovať do svojho vnútroštátneho práva Smernicu, a už vôbec nie v rozsahu, v akom ju museli transponovať členské štáty Európskeho spoločenstva. Slovenská republika mala právo zavádzať do svojho vnútroštátneho práva princípy a ciele definované v predpisoch komunitárneho práva (ktorého súčasťou je aj Smernica), ale toto konanie

bolo iba dobrovoľným konaním Slovenskej republiky ako nečlenského štátu Európskeho spoločenstva. Slovenská republika po vstupe do Európskej únie transponovala Smernicu zákonom č. 186/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 281/2001 Z.z. Transpozícia Smernice bola vykonaná formou prebratia (recipácie) celého textu Smernice do textu predmetného zákona (viď § 14 zákona č. 281/2001 Z.z. vrátane jeho prílohy). Zákon č. 186/2006 Z.z. nadobudol účinnosť dňa 1.6.2006 okrem bodov uvedených v čl. I, body 2 až 5 a bodu 8, ktoré nadobudli účinnosť dňa 1.1.2007. Slovenská republika preto ukončila proces transpozície Smernice dňa 1.1.2007. Vychádzajúc z uvedeného majú odvolateľky za to, že aplikácia zákona č. 58/1969 Zb. na posúdenie premlčania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnou transpozíciou Smernice je nesprávna. Na prejednávany prípad je potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z.z. a preto nárok žalobkýň v zmysle § 19 ods. 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je premlčaný. Žalobkyne ďalej dôvodili, že zo žaloby vyplýva, že si uplatňujú náhradu škody, ktorá im bola spôsobená nesplnením povinnosti Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie porušením komunitárneho práva. Majú za to, že z primárneho práva Európskej únie a z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že Slovenská republika sa nemôže zbaviť zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením komunitárneho práva, preto sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti použitím ustanovenia vnútroštátneho práva o uplatnení premlčania povinnosti Slovenskej republiky (prednosť komunitárneho práva), pričom zákon č. 514/2003 Z.z. sa použije len subsidiárne.

7/ Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že pre vstup do Európskej únie mala Slovenská republika povinnosť naplniť konvergenčné kritériá, ktorých splnenie súviselo s fungujúcou trhovou ekonomikou schopnou vyrovnáť sa s konkurenčným tlakom a trhovými silami v rámci Európskej únie. Dosiahnuť tento cieľ mala Slovenská republika pomocou postupnej aproximácie svojho práva k právu Európskej únie. Smernica predstavovala jednu zo súčastí *acquis communautaire*, ktorej prijatie bolo nutné k dodržaniu podmienok, ktoré musela Slovenská republika splniť, aby mohla úspešne zakončiť prístupový proces do Európskej únie. Skutočnosť, že Smernica bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z.z. vyplýva z predkladacej správy k tomuto zákonu, z dôvodovej správy k nemu, ktorej obsahom je aj doložka zlučiteľnosti zákona s právom Európskej únie, ako aj z tabuľky zhody k zákonu č. 281/2001 Z.z., ktorá poskytuje širšie informácie o tom, či právna úprava Slovenskej republiky je kompatibilná s právom Európskeho spoločenstva/Európskej únie. Okrem uvedeného skutočnosť, že Smernica bola transponovaná do obsahu zákona č. 281/2001 Z.z. vyplýva aj z oznámenia o notifikácii, ktorá bola uskutočnená v súlade s požiadavkami uznesenia vlády SR č. 983 zo 14.10.2003, ako aj z obsahu samotného materiálu k tomuto uzneseniu vlády. Z obsahu vyššie uvádzaných materiálov je podľa žalovanej nepochybné, že Smernica bola implementovaná do právneho poriadku SR zákonom č. 281/2001 Z.z. Vychádzajúc z uvedeného nezodpovedá skutočnosti tvrdenie žalobkýň, že povinnosť vykonať transpozíciu Smernice vznikla až dňom 1.5.2004 a že Smernica bola transponovaná až po vstupe SR do Európskej únie zákonom č. 186/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 281/2001 Z.z. Opätovne poukázala na skutočnosť, že v prípade nesprávnej implementácie Smernice malo ísť o jeho nesprávny úradný postup, ktorý musel byť ukončený najneskôr nadobudnutím platnosti zákona č. 281/2001 Z.z., t.j. 18.7.2001 (účinný od 1.10.2001). Žalobkyne podali v predmetnej veci žalobu na súde prvej inštancie dňa 28.9.2012, pričom 10 - ročná objektívna premlčacia doba márne uplynula dňom 18.7.2011. Záverom žalovaná upriamila pozornosť na skutočnosť, že v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ právo Spoločenstva nevylučuje, aby v súvislosti s predložením nároku na náhradu škody, ktorá bola jednotlivcovi spôsobená v dôsledku oneskorenej, príp. nesprávnej transpozície smernice, členský štát určil určitú premlčaciu lehotu (v trvaní od transpozície smernice do vnútroštátneho právneho poriadku) pod podmienkou, že táto procesná požiadavka nebude menej výhodná ako tie, ktoré sa vzťahujú na podobné konania v rámci vnútroštátnej právnej úpravy. Podľa Súdneho dvora EÚ nemôže v dôsledku týchto lehôt dôjsť k praktickej nerealizovateľnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv, ktoré sa v právnom poriadku Spoločenstva priznávajú jednotlivcom (C-445/06, bod 32). Podľa žalovanej je zrejmé, že v predmetnej veci nedošlo k porušeniu zásady ekvivalencie, ani efektivity a zároveň nedošlo k aplikácii ustanovenia vnútroštátneho právneho poriadku odporujúceho komunitárnemu právu.

8/ Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobkýň bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nie je vecne správny.

9/ Z obsahu spisového materiálu skutkovo vyplýva, že žalobkyňa 1/ uzavrela 19.3. 2010 s cestovnou kanceláriou P. Q. J..S..Z.. zmluvu o obstaraní zájazdu. Žalobkyňa 2/ bola v zmluve uvedená ako

spolucestujúca. Cena zájazdu bola dohodnutá na sumu 1.431,- eur. Zájazd sa mal uskutočniť v období od 12.9.2010 do 22. 9. 2010. Žalobkyne zaplatili zálohu z ceny zájazdu vo výške 763,- eur. Dňa 9.7.2010 (t.j. pred doplatením plnej ceny zájazdu) oznámila spoločnosť P. Q. J..S..Z.. svoj úpadok. Poistovňa I. - Slovenská H., I..J.. vyplatila žalobkyni 1/ z poistenia insolventnosti cestovnej kancelárie P. Q. J..S..Z. z poskytnutej zálohy (763,- eur) preddavok na poistné plnenie 228,90 eur a následne v januári 2011 doplatila žalobkyni 1/ sumu 16,64 eur. Poistovňa pri odškodňovaní klientov cestovnej kancelárie vychádzala z dojednanej poistnej sumy (550.000,- eur) pre prípad úpadku cestovnej kancelárie, ktorú prerozdělila na všetkých poškodených klientov. Na žalobkyne tak pripadla suma 245,54 eur. Majetková škoda, ako aj tvrdená nemajetková ujma mala žalobkyniam vzniknúť z dôvodu nesprávneho prevzatia čl. 7 Smernice EÚ č. 90/314/EEC do zákona č. 281/2001 Z.z. (konkrétne do § 7 ods. 3 zákona), keďže dojednaná poistná suma pre prípad úpadku cestovnej kancelárie nepokryla nimi zaplatenú zálohu za zájazd (763,- eur), v čom zároveň vidia nesprávny úradný postup štátu. Vyjadrili názor, že zákon č. 281/2001 Z.z. im mal v zmysle Smernice zabezpečiť plné finančné odškodnenie ich straty spôsobenej úpadkom cestovnej kancelárie.

10/ Podľa § 27 zák. č. 58/1969 Zb. zodpovednosť podľa tohto zákona sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré budú vydané po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na náhradu škody spôsobenej po tomto dni nesprávnym úradným postupom. Podľa § 27 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zo znenia týchto zákonných ustanovení je zrejmé, že z pohľadu správnej aplikácie právneho predpisu (zák. č. 58/1969 Zb. účinný do 31.6.2004 alebo zák. č. 514/2003 Z.z. účinný od 1.7.2004) nie je významné, kedy došlo k namietanému nesprávnemu úradnému postupu, ale kedy došlo k vzniku škody z namietaného úradného postupu. V kontexte s tým je odvolací súd názoru, že tvrdená skutočná škoda (§ 442 ods. 1 Obč. zák.) žalobkyniam vznikla momentom, keď obdržali oznámenie I. - J. H., I..J.. o ukončení likvidácie poistnej udalosti z povinného zmluvného poistenia zájazdu pre prípad úpadku cestovnej kancelárie P. Q. J..S..Z., t.j. 28.1.2011 (viď listina na čl. 5). Týmto momentom možno konštatovať, že došlo k zmenšeniu majetkového stavu žalobkyň. Keďže ku škode došlo po 1.7.2004, treba na prejednávany prípad aplikovať zák. č. 514/2003 Z.z. (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.3.2012 sp. zn. 5 M Cdo 13/2010).

11/ K namietanému nesprávnemu úradnému postupu odvolací súd dodáva, že zák. č. 281/2001 Z.z. (jeho predkladateľom bolo E. U. J.) bol vypracovaný na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2001 vyplývajúcich zo správy Európskej komisie v rámci prístupového procesu SR. Základným účelom zákona bola ochrana spotrebiteľov - objednávateľov zájazdov cestovných kancelárií v prípade úpadku cestovnej kancelárie alebo v prípade, že cestovná kancelária neplní dohodnuté služby z dôvodu insolventnosti, v súlade s požiadavkami smernice Rady Európskej únie č. 90/314/EEC o organizovanom cestovnom ruchu, organizovaných dovolenkových pobytoch a organizovaných zájazdoch. Navrhovaná právna úprava mala dať objednávateľovi zájazdu istotu repatriácie a vrátenia finančných prostriedkov v prípade úpadku alebo insolventnosti cestovnej kancelárie (viď Dôvodová správa k zákonu č. 281/2001 Z.z.). Zákon nadobudol účinnosť dňa 1.10.2001, teda ešte pred vstupom SR do EÚ (1.5.2004). Podľa § 14 zákona sa ním preberá právny akt Európskych spoločenstiev a Európskej únie, a to Smernica Rady 90/314/EHS z 13.6.1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb. Transpozícia predmetnej Smernice však ďalej pokračovala aj novelou zákona o zájazdoch, a to zákonom č. 186/2006 Z.z., ktorým sa doplnili a modifikovali ustanovenia o povinnosti cestovnej kancelárie týkajúcej sa poistenia zájazdu a bankovej záruky (§ 7, § 11 ods. 3, § 11a). Z dôvodovej správy k tejto novele (jej predkladateľom bolo opäť E. U. J.) vyplýva, že sa ňou, okrem iného, „upravila výška poistnej sumy z ročných plánovaných tržieb pre cestovné kancelárie na 25 %, keď pôvodne platná minimálna 30 % sadzba obratu zájazdovej činnosti bola vyššia v porovnaní s inými štátmi Spoločenstva, kde sa pohybovala v rozpätí od 0,5 do 15 %. Zaťaženie slovenských cestovných kancelárií za plnenie povinnosti preukazovania záruky klientom pre prípad ich úpadku bolo neúmerne vysoké a stavalo ich v európskom konkurenčnom priestore do zjavne nevýhodného postavenia“. Z uvedeného dôvodu preto treba prisvedčiť odvolacej námietke žalobkyň, že úradný postup - prebratie smernice Európskej únie 90/314/EHS nebol ohraničený výlučne prijatím zákona č. 281/2001 Z.z. dňa 18.7.2001, ale aj jeho zmenou a doplnením formou novelizácií, vrátane zákona č. 186/2006 Z.z. platného od 13.4.2006 a účinného od 1.6.2006.

13/ Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pochybil v tom, že na posúdenie uplatneného nároku aplikoval nesprávny právny predpis a to zákon č. 58/1969 Zb. a tiež tým, že sa nesprávne vysporiadal s námietkou premlčania, z ktorého dôvodu už neskúmal splnenie zákonných predpokladov potrebných pre posúdenie zodpovednosti štátu za tvrdý nesprávny úradný postup (existenciu nesprávneho úradného postupu, vznik škody/ujmy a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou/ ujmou). Konkrétne podmienky uplatnenia práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnou transpozíciou smerníc EÚ sa v prejednávanej veci spravujú zákonom č. 514/2003 Z.z. Keďže úradný postup transpozície smernice prebiehal aj v roku 2006 (vyššie uvedenou novelizáciou zákona č. 281/2001 Z.z.), je zrejmé, že žalobkyne si nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatnili včas, teda pred uplynutím 10 - ročnej objektívnej premlčacej doby a 3 - ročnej subjektívnej premlčacej doby (žaloba bola podaná dňa 28.9.2012). Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že právnou úpravu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (zák. č. 58/1969 alebo zák. č. 514/2003 Z.z.) z pohľadu premlčania uplatneného nároku nemožno vykladať tak, aby získanie náhrady škody bolo úplne vylúčené. Berúc totiž do úvahy záver vyplývajúci z napadnutého rozsudku, pri počítaní premlčacej doby pri nesprávnej transpozícii Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky výlučne zákonom č. 281/2001 Z.z. platným dňom 18.7.2001, by bolo znemožnené uplatnenie si práv subjektmi, ktorým vznikla škoda po 18.7.2011, pretože Slovenská republika ako žalovaná by po 18.7.2011 mohla vždy účinne namietať premlčanie. Z tohto dôvodu je výklad súdu prvej inštancie o právnej úprave objektívnej premlčacej doby neakceptovateľný a v rozpore s princípmi právneho štátu. Pri posúdení premlčania nároku na náhradu škody vyplývajúcej z nesprávneho úradného postupu nemožno pri určení počiatku objektívnej premlčacej lehoty vychádzať len z protiprávneho úkonu, či udalosti vyvolávajúcej škodu, ale je potrebné vychádzať aj zo skutočností, kedy vznikla samotná škoda. Uvedenému záveru svedčí aj samotné gramatické znenie § 19 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; premlčiava sa právo na náhradu škody, pričom je v rozpore s právnou logikou, aby objektívna premlčacia doba na uplatnenie tohto práva začala plynúť skôr ako vznikla samotná škoda ako jeden z predpokladov vzniku práva na náhradu škody (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 31.5.1990 sp. zn. 1 Cz 20/90, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 28.8.2003 sp. zn. 25 Cdo 325/2002).

13/ Pretože súd prvej inštancie svoje zamietajúce rozhodnutie o uplatnenom nároku žalobkýň na zaplatenie náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy založil na nesprávnych právnych záveroch, pre ktoré sa potom podstatou veci z hľadiska právne významných skutočností pre posúdenie opodstatnenosti nárokov žalobkýň nezaoberal, znemožnil im, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Nakoľko uvedený nedostatok nemožno napraviť ani v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

14/ V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne posúdi dôvodnosť predmetného nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. Predovšetkým sa vysporiada s tým, či došlo k namietanému nesprávnemu úradnému postupu, t.j. k nesprávnemu prevzatiu Smernice č. 90/314/EHS posúdiac pritom znenie čl. 5 a 7 Smernice, relevantné ustanovenia zák. č. 281/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov (§ 9, 10, § 11 ods. 3, § 12) a účel tohto zákona vyjadrený v dôvodovej správe. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti súdu prvej inštancie znenie § 11 ods. 3 zák. č. 281/2001 Z.z., ktorý stanovil cestovnej kancelárii povinnosť dohodnúť poistenie zájazdu podľa § 9 na dostatočnú poistnú sumu vo výške minimálne 25 % ročných plánovaných tržieb z predaja zájazdov, pričom ak tieto tržby majú byť nižšie než v predchádzajúcom roku, cestovná kancelária je povinná dohodnúť povinné zmluvné poistenie na poistnú sumu vo výške minimálne 25 % týchto tržieb v prechádzajúcom roku. Pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku súd prvej inštancie vezme v zreteľ aj to, či zo strany žalobkýň nedošlo k porušeniu zákonnej prevenčnej povinnosti (§ 415 Obč. zák.) v kontexte s povinnosťou cestovnej kancelárie poskytnúť záujemcovi o kúpu zájazdu pred uzavretím zmluvy o zájazde informácie o rozsahu a podmienkach povinného zmluvného poistenia zájazdu vyplývajúcej z § 8 ods. 1 písm. k/ zákona č. 281/2001 Z.z. Pri posudzovaní opodstatnenosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (§ 17 zákona č. 514/2003 Z.z.) súd prvej inštancie zohľadní skutočnosť, že k úpadku cestovnej kancelárie (9.7. 2010) došlo dva mesiace pred stanoveným začiatkom zájazdu (12.9.2010), teda nie bezprostredne pred začiatkom cesty, alebo počas pobytu na zájazde. V prípade, že by súd prvej inštancie dospel k záveru o nesprávnej transpozícii smernice (t.j. k

namietanému nesprávnemu úradnému postupu), bude sa musieť vysporiadať aj s tým, či išlo o takú udalosť, ktorá bola objektívne spôsobilá závažne negatívne zasiahnuť do doterajšieho života žalobkyň, prostredia, v ktorom žijú a pracujú a či im touto udalosťou vznikli následky v ich súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.) odôvodňujúce priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zohľadní pritom skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy má byť spravodlivou satisfakciou, t.j. odškodnením za výrazne negatívny dopad nesprávneho úradného postupu štátu (kedy už nepostačuje len samotné konštatovanie porušenia práva) a neslúži k bezdôvodnému obohacovaniu sa poškodených. Odvolací súd dodáva, že z doposiaľ vykonaného dokazovania nie je možné urobiť záver o dôvodnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Samotné žalobkyne totiž zatiaľ nepreukázali, že by tu boli také skutočnosti, z ktorých sa dal vyvodiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z doposiaľ vykonaného dokazovania nemožno urobiť záver, že by iba samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením. Už z logiky veci je vylúčené, aby v dôsledku nerealizovania predmetného zájazdu vznikli žalobkyniam akékoľvek relevantné následky v ich súkromnom živote ak neberieme do úvahy finančnú stratu vo výške rádovo niekoľkých stoviek eur). Už vôbec nemožno hovoriť o nejakých následkoch v ich spoločenskom uplatnení, resp. o tom, že by ujma, ktorá im vznikla, mala povahu závažnej ujmy.

15/ Žalobkyne v priebehu odvolacieho konania podali návrh na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie za účelom objektívneho rozhodnutia v otázke premlčania uplatneného nároku (č.l. 555 - 559). Odvolací súd vzhľadom na vyslovený právny záver týkajúci sa otázky premlčania uplatneného nároku nevidel relevantný dôvod na iniciovanie navrhovaného konania pred Súdnym dvorom EÚ a preto tento návrh žalobkyň zamietol. Zohľadnil pritom skutočnosť, že obdobný právny názor na otázku premlčania už vyslovil odvolací súd v skutkovo a právne obdobnej veci v rozhodnutí č.k. 3Co 496/2014-368 zo dňa 29.9.2017.

16/ Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, § 396 ods. 3 C.s.p.).

17/ Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- c) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- d) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- e) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).